

فهرست مسائل قابل طرح مربوط به ملاحظات موجود در سومین گزارش دوره ای جمهوری اسلامی ایران
(CCPR/C/IRN/3)
در جلسه یکصد و یکم کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد

ترجمه از مرکز اسناد حقوق بشر ایران

آدرس:

Iran Human Rights Documentation Center
129 Church Street, Suite 304
New Haven, CT, U.S.A. 16510

تلفن: ۷۷۲-۲۲۱۸-۱(۲۰۳)

نمابر: ۷۷۲-۱۷۸۲-۱(۲۰۳)

پست الکترونیکی: info@iranhrdc.org

پایگاه اطلاعاتی: <http://www.iranhrdc.org>

میثاق بین المللی حقوق

۲۷ اردیبهشت ۱۳۹۰

مدنی و سیاسی

متن اصلی: انگلیسی

کمیته حقوق بشر

جلسه صد و یکم

نیویورک، ۲۳ اسفند ۱۳۸۹ تا ۱۲ فروردین ۱۳۹۰

فهرست مسائل قابل طرح مربوط به ملاحظات موجود در سومین گزارش دوره ای جمهوری اسلامی ایران
(CCPR/C/IRN/3)

قانون اساسی و چارچوب حقوقی میثاق (ماده ۲)

۱. بفرومائید آیا مفاد این میثاق هیچ گاه در دادگاههای داخلی اعمال شده‌اند؟ چنانچه پاسخ مثبت است جزئیات کلیه موارد و نتایج مربوطه را ارائه بفرومائید. در مورد سازگاری اصل ۴ قانون اساسی (که میگوید: کلیه قوانین و مقررات مدنی، کیفری مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیره باید مبتنی بر ضوابط اسلامی باشند) با مفاد میثاق نامه توضیح دهید و بفرومائید در صورت مغایرت کدام یک بر دیگری ارجحیت خواهد داشت.

حقوق برابر و بدون تبعیض برای زن و مرد (ماده ۲ پاراگراف ۱، ۳ و ۲۶)

۲. توضیح دهید: (الف) چرا بنا به تفسیر شورای نگهبان از قانون اساسی هیچ زنی نمی‌تواند در سمت رئیس جمهور باشد. (ب) چرا هیچ زنی تا به حال در شورای نگهبان و یا مقام‌های مهم تصمیم‌گیرنده مجمع تشخیص مصلحت نظام منصوب نشده است و (ج) چرا زنان نمی‌توانند در سمت قاضی بر دادگاه ریاست کنند، همچنین بفرومائید چه تمهیداتی در خصوص افزایش تعداد زنان در مسندهای مهم تصمیم‌گیرنده بخش دولتی در نظر گرفته شده است.

۳. آیا دولت هیچ برنامه‌ای برای اصلاح قانون مدنی جهت موارد ذیل دارد؟ (الف) لغو قانون لزوم موافقت رسمی پدر یا پدربزرگ برای ازدواج رسمی زنان، (ب) برخورداری زنان از حق بدون شرط برای طلاق، (ج) برخورداری زنان از حق حضانت کامل فرزندان خود از زمانی که طفل به ۷ سالگی می‌رسد یا مادر دوباره ازدواج می‌کند، (د) اصلاح قانون حق قیومیت فرزند در صورت فوت پدرتوسط مادر، (ه) برخورداری زنان از حقوق برابر با مردان در ارث، (و) حذف تعهد قانونی زن برای اطاعت از شوهر، (ز) لغو قانون الزام موافقت رسمی شوهر در هنگامی که زن قصد خروج از کشور را دارد، (ح) ممنوعیت حق چند همسری مردان، (ط) لغو قدرت مرد در ممنوع کردن اشتغال برای همسر. در صورت اتخاذ برنامه‌ای جهت اصلاح قانون اساسی در ارتباط با انتقال ملیت زن به فرزندان، آنرا نیز توضیح دهید.

۴. توضیح بفرمایید آیا دولت تمهیداتی در مورد جرم شناختن خشونت‌های خانگی در نظر گرفته است و آیا برنامه‌ای برای تاسیس خانه‌های امن برای این قربانیان در نظر گرفته است؟ همچنین اطلاعاتی در مورد اقداماتی که صورت گرفته تا اعمال خشونت بار خانگی به طور متمر ثمر پیگیری شود و خلافکار مورد دادرسی و تنبیه و تحریم قرار بگیرد نیز ارائه فرمایید. توضیح دهید طبق ماده ۶۳۰ قانون مجازات اسلامی، شوهری که به دلیل سوء ظن به زنا، زن خود را عمداً به قتل می‌رساند و از هر گونه تنبیه معاف است آیا با مفاد میثاق سازگاری دارد؟

۵. لطفاً در مورد بخش حمایت ویژه در قوه قضاییه که مسئولیت بازرسی و گزارش دهی جرایم اخلاقی را دارد توضیح بفرمایید. ضمناً در خصوص موارد گزارش شده سانسور مستندات مربوط به مسئله همجنسگرایی، دو جنسیتی و فرا جنسیتی اعلام نظر بفرمایید. روشن فرمایید که آیا جامعه همجنسگرا و دوجنسیتی برای انجام عمل تغییر جنسیت تحت فشار قرار می‌گیرند یا خیر؟

حق زندگی (ماده ۶)

۶. لطفاً اطلاعاتی در خصوص احکام اعدام، تعداد اعدام‌های انجام شده، اساس این محکومیت‌ها و اتهامات، سن مرتکبین در زمان ارتکاب جرم و قومیت مجرمین از سال ۱۳۸۴ به بعد را ارائه فرمایید. مشخص فرمایید در ارتباط با ماده ۶ پاراگراف ۲ میثاق و اظهارات کلی کمیته حقوق بشر، شماره ۶ سال (۱۳۶۲) در مورد حق زندگی، آیا دولت تصمیمی جهت بازبینی قانون جزا به منظور محدود کردن مجازات‌های اعدام به جرایم خاص گرفته است؟

مشخص فرمایید بخشنامه صادره توسط ریاست قوه قضاییه در دیماه ۱۳۸۶ در خصوص منع اعدام در ملا عام آیا در عمل نیز اجرا می‌شود؟ توضیح دهید چرا سنگسار به عنوان یک روش اعدام همچنان توسط دادگاهها اعمال میشود؟ بر خلاف مهلت قانونی قوه قضاییه در سال ۱۳۸۱ توضیح دهید چگونه این روش اعدام با مفاد میثاق سازگاری دارد؟

۷. لطفاً توضیح دهید آیا اصلاحات بیشتری در پیشنویس قانون بررسی بزهکاری نوجوانان و لایحه قانون مجازات اسلامی با هدف از بین بردن (منسوخ کردن) مجازات اعدام برای افرادی که زیر سن ۱۸ سالگی مرتکب جرمی می‌شوند پیش بینی شده است؟ لطفاً از فروردین ۱۳۸۰ آماری از تعداد مجرمینی که در انتظار اعدام میباشند و قبل از سن ۱۸ سالگی مرتکب جرم شده‌اند ارائه فرمایید. همچنین تعداد مجرمینی که حکم اعدامشان توسط دیوان عالی کشور تایید شده و در انتظار مجوز صدور رای نهایی ریاست قوه قضاییه می‌باشند را اعلام فرمایید.

۸. بفرمایید آیا برنامه‌هایی به منظور اصلاح قانون جزا با هدف از میان برداشتن تعریف "محدور الدم" (مستحق مرگ) وجود دارد؟ همچنین از سال ۱۳۸۷ به بعد اطلاعاتی در خصوص مواردی که مقامات قضایی احکامی را با استناد به این ماده صادر کرده‌اند اشاره فرمایید و توضیح دهید چگونه با شرایط میثاق همخوانی دارد.

۹. صریحاً توضیح فرمایید آیا تحقیقات بی‌طرف و مستقلی در مورد اتهامات کشتار، شکنجه و دیگر بد رفتاری‌ها در طی انتخابات ریاست جمهوری ۲۲ خرداد ۱۳۸۸ و پس از آن انجام گرفته است؟ و اطلاعات جامعی در خصوص یافته‌ها و اقدامات صورت گرفته در برابر مقامات مسئول عالی رتبه ارائه فرمایید.

۱۰. در مورد تمهیدات انجام گرفته در خصوص بررسی قتل‌های ناموسی و پیگیری مسئولانه مسببین خصوصاً در استانهای کردستان، آذربایجان غربی، سیستان و بلوچستان و خوزستان توضیح فرمائید.

ممنوعیت شکنجه و رفتارهای خشن، غیر انسانی و تحقیر آمیز یا تنبیه، حق آزادی و امنیت افراد و نحوه برخورد با افراد محروم از آزادی (مواد ۷، ۹، ۱۰، ۱۲ و ۱۳)

۱۱. لطفاً در خصوص موارد زیر توضیح فرمایید:

- تعداد کل افرادی که تحت شکنجه و رفتارهای خشن، غیر انسانی و تحقیر آمیز از سوی ماموران پلیس و مقامات زندان از سال ۱۳۸۴ به بعد قرار گرفته‌اند.
- نتایج این تحقیقات و اقدامات صورت گرفته در مورد افراد گناهکار
- تمهیدات صورت گرفته جهت بازپروری و جبران صدمات وارده به قربانیان

۱۲. بفرمایید آیا دولت در نظر دارد که قانون جزا را با هدف ممنوعیت تحمیل تنبیه بدنی توسط مقامات قضایی و اداری خصوصاً قطع عضو و شلاق در حوزه تعدادی از جنایات از جمله دزدی، محاربه و برخی اعمال جنسی اصلاح نماید؟ لطفاً آمار موارد قطع عضو و شلاق را ارائه فرمایید.

۱۳. در مورد اتهامات استفاده از احکام بازداشت‌های عمومی و گروهی که بر اساس تصمیم قاضی پس از بررسی شواهد صورت نمی‌گیرد و در آن اسامی اشخاص متهم قید نمی‌شود اعلام نظر فرمایید و سازگاری آن با میثاق را توضیح دهید.

۱۴. لطفاً تعداد افرادی را که در حال حاضر در بازداشت‌های موقت قبل از دادگاه بسر می‌برند مشخص نمائید و بفرمایید متوسط زمان بازداشت موقت پیش از دادگاه چه مدت است؟ آیا هیچ محدودیت زمانی برای دستور دادگاه در خصوص طول مدت بازداشت افراد توسط مامورین اجرای قانون وجود دارد؟ همچنین دیدگاه خود در خصوص اطلاعات موجود در کمیته حقوق بشر که بیانگر تعداد افرادی است که در بازداشت‌های بدون ملاقات در انفرادی و در بازداشتگاه‌های غیره رسمی هستند را اعلام فرمایید.

۱۵. لطفاً در مورد گزارشهایی که حاکی از استفاده از اقرار به منظور ابتدایی‌ترین شواهد برای ارائه اتهامات در دادگاه می‌باشند پاسخی مناسب بفرمایید. آیا تمهیداتی در نظر گرفته شده است تا اقرارهای بدست آمده از طریق شکنجه و بدرفتاری به عنوان شواهد و قرائن در دادگاهها استفاده نشود؟

۱۶. آیا روشی برای بازرسی منظم و مستقل از بازداشتگاهها وجود دارد؟ لطفاً در خصوص موارد بدرفتاری با بازداشتیها که از طرف دفتر ارزیابی عملکرد، بازرسی و پاسخ به شکایات به مقامات قضایی ارجاع شدهاند توضیح فرمائید؟ همچنین اطلاعاتی در مورد اقدامات صورت گرفته به منظور بهبود وضعیت بازداشتگاه زندان اوین خصوصاً بندهای ۳۵۰، ۲ الف، ۲۰۹، ۲۴۰ اعلام فرمایید. همچنین گزارشی در خصوص اتهامات وارده جهت استقاده از سلولهای انفرادی در بازداشتگاهها ارائه نمایید. آیا آموزشهای حقوق بشر، شامل مباحثی از قبیل ممنوعیت شکنجه، استفاده از تکنیکهای موثر بازجویی، شرایط بازداشتگاهها و چگونگی رفتار با بازداشتیها جزء برنامه آموزشی مجریان قانون، زندانها و مقامات قضایی می باشد؟ لطفاً نظر خود را در مورد گزارشها از رد یا انکار درمانهای پزشکی تعداد زیادی از زندانیان بند ۳۵۰ و بخش تادیبی شماره ۳ زندان اوین که حاکی از تعداد بسیار اندک ویزیتهای درمانگاهی و حتی خودداری از ویزیت بیماران می باشد اعلام بفرمایید.

حذف بندگی و بردگی (ماده ۸)

۱۷. لطفاً در مورد اقدامات صورت گرفته جهت مبارزه و جلوگیری از قاچاق و فروش افراد زیر ۱۸ سال خصوصاً دختران جوان مناطق غیر شهری که اغلب توسط ازدواج های موقت (صیغه) تسهیل می شود توضیح دهید.

۱۸. لطفاً در خصوص تعداد دستگیریها و اتهامات قانونی برای مبارزه با قاچاق انسان از سال ۱۳۸۳ به بعد آماری ارائه فرمایید.

حق داشتن دادگاه منصفانه (ماده ۱۴)

۱۹. توضیح دهید دادرسی عادلانه چگونه مفاد ماده ۱۴ میثاق را در عمل تضمین می کند، خصوصاً در دادگاههای انقلاب و دادگاههای زندان اوین که شامل موارد ذیل می باشد:

- حق داشتن مشاور حقوقی به انتخاب شخص
- حق اطلاع یافتن سریع از علل و ماهیت اتهامات جنایی
- مداخله و کلا در خلال مراحل بازرسی

- اصل برائت
- حق داشتن جلسه علنی
- حق استیناف حکم

۲۰. لطفاً توضیح دهید که استقلال قوه قضاییه چگونه تضمین می‌شود و دیدگاه خود را در خصوص تاثیر و نقش دفتر نظارت و ارزیابی قضات و همچنین در مورد درخواست روحانیون ارشد و مقامات عالی رتبه دولتی قبل از دادگاههای معترضین به نتایج انتخابات سال ۱۳۸۸ جهت اجرای اشد مجازات برای دستگیر شدگان به اتهام محاربه با خدا اعلام فرمائید.

۲۱. لطفاً مشخص کنید آیا یک قاضی میتواند و کیلی را از شرکت در دادگاه موکلش به اتهام اقدام علیه امنیت ملی باز دارد و بفرمایید یک قاضی بر چه اساسی می‌تواند این تصمیم را اتخاذ نماید. لطفاً اطلاعاتی در خصوص زمانی که به وکلا اختصاص داده می‌شود تا دفاعیه موکل را تهیه نمایند و اینکه آیا قضات از وکلا درخواست ارائه دفاعیه کتبی به جای حضور در دادگاه می‌نمایند.

آزادی مذهب و عقیده (ماده ۱۸)

۲۲. در طول ۲ سال گذشته چه تعداد مسیحی پروتستان دستگیر و متهم به ترویج دین مسیحیت شده‌اند. لطفاً مشخص نمایید چه تعدادی از افراد از سال ۱۳۸۴ تا کنون به دلیل تغییر مذهب از اسلام دستگیر شده‌اند. و لطفاً در مورد جرمی که به آن متهم شده‌اند و مجازاتی که به آنها تحمیل شده است توضیح دهید. ماده پیشنهادی ۲۲۵ از پیش‌نویس قانون جزا با هدف اجباری کردن مجازات اعدام برای مردان متهم به ارتداد در چه وضعیتی قرار دارد؟ آیا دولت در نظر دارد که منع انجام فرایض دین مسیحیت به زبان فارسی را از میان بردارد و اجازه دهد هر شهروندی به انتخاب خود در مراسم دینی مورد علاقه‌اش شرکت کند؟

آزادی عقیده و بیان (ماده ۱۹)

۲۳. لطفاً تعداد مدافعین حقوق بشر و وکلای مدافع در بند و همچنین جزئیات اینکه بر چه اساس دستگیر شده‌اند و حکم صادره در هر مورد را اعلام فرمایید. لطفاً اطلاعاتی نیز در مورد افرادی که برای جرایم مبهمی از جمله محاربه با خدا و تبلیغ علیه نظام محاکمه شده‌اند اعلام فرمایید.

۲۴. لطفاً در مورد گزارشهایی که حاکی از بسته شدن روزنامه‌ها و مجله‌ها توسط مقامات از سال ۱۳۸۷ به بعد است توضیح دهید و اعلام فرمایید چه تعداد و به چه علتی بسته شده‌اند. لطفاً در خصوص تعداد روزنامه نگاران، سردبیران روزنامه‌ها، فیلم سازان و کارکنان رسانه‌ها که در پی انتخابات ۱۳۸۸ دستگیر و بازداشت شده‌اند و دلیل دستگیری آنها و احکام‌شان را توضیح دهید. همچنین روشن فرمایید چرا روزنامه نگاران پس از بازگشت از سفرهای خارجی مورد بازجویی قرار می‌گیرند.

۲۵. لطفاً در خصوص عملکرد اداره مبارزه با جرائم اینترنتی که در ۲۶ آبان ۱۳۸۸ به منظور بررسی و نظارت جرائم اینترنتی تاسیس شده است توضیح دهید. همچنین اطلاعاتی در خصوص یافته‌های این اداره و اقدامات انجام شده در مقابل مسببین توضیح دهید. دولت چگونه اطمینان حاصل می‌کند که نظارت بر استفاده از اینترنت حق آزادی بیان و زندگی خصوصی افراد را بر اساس تعاریف آن در میثاق تضعیف نمی‌کند؟ لطفاً در مورد شیوه‌های مسدود کردن سایتهای اینترنتی که حاوی اخبار و تحلیل‌های سیاسی هستند، کاهش سرعت اینترنت و پارازیت انداختن بر روی شبکه‌های خارجی ماهواره‌ای خصوصاً پس از انتخابات ۱۳۸۸ نظر خود را اعلام فرمایید.

۲۶. بفرمایید دولت برای بررسی و تعقیب افرادی که در تحریک به دشمنی با مذهب بهائیت و پیروان آن، در رسانه‌ها، خطابه‌های عمومی، نمایشگاه‌ها و دیگر مراسم همچنین در کتاب‌های به چاپ رسیده و مقالات چاپی پخش شده در اماکن عمومی از قبیل مدرسه‌ها دست دارند چه تمهیداتی را در نظر گرفته است. همچنین توضیح دهید که فراخوانی دولت از مردم در بهمن ۱۳۸۹ برای یک راهپیمایی به منظور ابراز انزجار از جنبش اعتراضی (اپوزیسیون) چگونه می‌تواند در راستای مفاد بند ۲۰ این میثاق باشد.

حق آزادی انجمن ها و سازمانها (ماده ۲۱ و ۲۲)

۲۷. دیدگاه خود را در مورد استفاده نیروی انتظامی از زور برای سرکوب اعتراضات عمومی کارگران اعلام فرمایید. آیا کارگرانی که در نتیجه این اعمال دچار جراحت شده و صدمه دیده‌اند غرامتی دریافت کرده‌اند؟ و آیا مقامات مسئول پاسخگوی چنین برخوردی هستند؟

۲۸. لطفاً در خصوص تعداد فعالان حقوق زن که از سال ۱۳۸۴ تا کنون دستگیر و بازداشت شده‌اند خصوصاً داوطلبین و اعضای کمپین یک میلیون امضاء اطلاعاتی ارائه دهید.

۲۹. لطفاً مشخص کنید چرا در طی دو سال و نیم قبل از انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۸۸ حدود ۲۰۰ دانشجوی بازداشت و حداقل ۱۶۰ دانشجو از دانشگاه تعلیق یا اخراج شده‌اند. لطفاً تعداد دانشجویانی را که در خلال انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۸۸ و بعد از آن دستگیر و بازداشت شده‌اند را اعلام فرمایید.

آزادی سفر، ازدواج، خانواده و تمهیدات برای حمایت از کودکان (مواد ۷، ۱۲، ۲۳ و ۲۴)

۳۰. خواهشمند است در خصوص تعیین سن قانونی ازدواج برای دختران و پسران به طور مساوی و در سنین بالاتر توضیح دهید. در خصوص تمهیداتی که برای جلوگیری و مبارزه با ازدواجهای اجباری و پیش از موعد صورت گرفته است توضیح دهید.

حق مشارکت در انجام امور عمومی (ماده ۲۵)

۳۱. لطفاً در خصوص شرایط ثبت نام در ستادهای انتخاباتی (خصوصاً ماده ۲۸ بخش ۳۱ قانون انتخابات مجلس) و همچنین حق شورای نگهبان در رد صلاحیت کاندیداهای مجلس (بر اساس ماده ۳ اصلاحیه قانون انتخابات مجلس سال ۱۳۷۴) و مطابقت آنها با حقوق تضمین شده در ماده ۲۵ میثاق توضیح فرمایید.

۳۲. بفرمایید در خصوص انتخابات دهمین دوره ریاست جمهوری در سال ۱۳۸۸ چرا تنها ۴ کاندیدا از میان بیش از ۴۵۰ کاندیدا مورد تایید قرار گرفتند؟ توضیح دهید که چرا به ناظرین بین‌المللی اجازه ورود و نظارت بر نتایج انتخابات داده نشد؟ همچنین نظر خود را در مورد سانسورها و نظارتهای گزارش شده در طول مبارزات انتخاباتی (شامل مسدود کردن خطوط تلفن همراه و دسترسی به شبکه‌های اجتماعی و وبسایتهای مخالفین) و در خصوص تعرضات و دستگیریهای خودسرانه فعالان سیاسی، جامعه اقلیت قومی و مذهبی، دانشجویان، اتحادیه‌های کارگری و فعالین حقوق زن در زمان قبل از انتخابات اعلام فرمایید. دیدگاه خود را در خصوص تایید نتیجه انتخابات توسط آیت‌الله خامنه‌ای قبل از اینکه شورای نگهبان آنرا تصدیق و تایید نماید اعلام نموده و بفرمایید چگونه نتایج ۲ استان میزان مشارکتی بیش از ۱۰۰ درصد را نشان داد.

حقوق افراد متعلق به گروه اقلیت (ماده ۲۷)

۳۳. در خصوص محدودیتهای و شرایط خاص در نظر گرفته شده توسط دولت برای برخورداری از آزادی فرهنگی، زبانی و مذهبی گروههای اقلیت از جمله کردها، عربها، آذریها و بلوچها شامل بکارگیری زبانهای اقلیت در مدارس، چاپ نشریه‌ها و روزنامه‌ها به زبان اقلیت‌ها توضیح دهید. توضیح دهید از سال ۱۳۸۴ تا کنون احکام صادره برای فعالان اقلیت‌های قومی که متهم به اعمال تروریستی و اقدام علیه امنیت ملی و خیانت شده‌اند چه بوده است.

۳۴. در خصوص اقداماتی که برای حمایت از اعضای جامعه بهائیت در مقابل دستگیری خودسرانه، حبس ساختگی، مصادره و تخریب دارائی، محرومیت از اشتغال و مزایای دولتی و دسترسی به آموزش عالی صورت گرفته است توضیح دهید.